

FOR

FORUM
OBYWATELSKIEGO
ROZWOJU

Wiosenna szkoła

Leszka Balcerowicza

Warszawa, 20-22 kwietnia 2012

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

forsal.pl

TREND
MIESIĘCZNIK O SZTUCE INWESTOWANIA

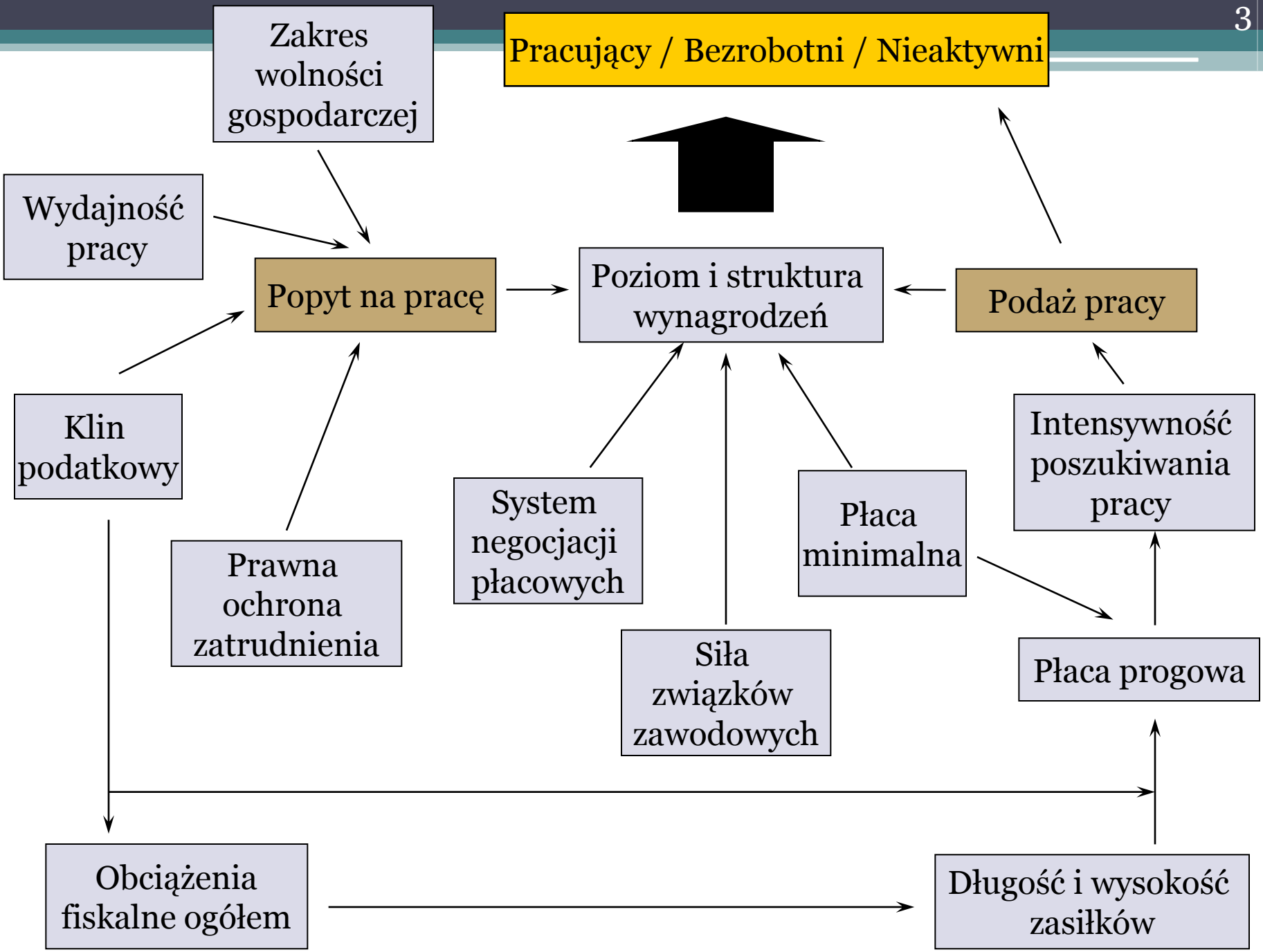
Jak zwiększyć zatrudnienie osób starszych?

wnioski z doświadczeń międzynarodowych

Wiktor Wojciechowski

Wiosenna Szkoła Leszka Balcerowicza

20 kwietnia 2012 roku

Czy wiek ogranicza nasze możliwości?

Brytyczyk Fauja Singh

- **Urodzony: kwiecień 1911 roku**
- **Czas ukończenia maratonu (październik 2011 r.): 8 godz. 25 minut 16 sekund**

Czy wiek ogranicza nasze możliwości?

© Agencja Gazeta

Feliks Grejciun

- Urodzony: 1919 rok
- Kaletnik z Częstochowy, pracuje od 71 lat. Ma własny punkt usług kaletniczych. Reperuje teczki, wszywa zamki.
- Nie ma dosyć!

Czy wiek ogranicza nasze możliwości?

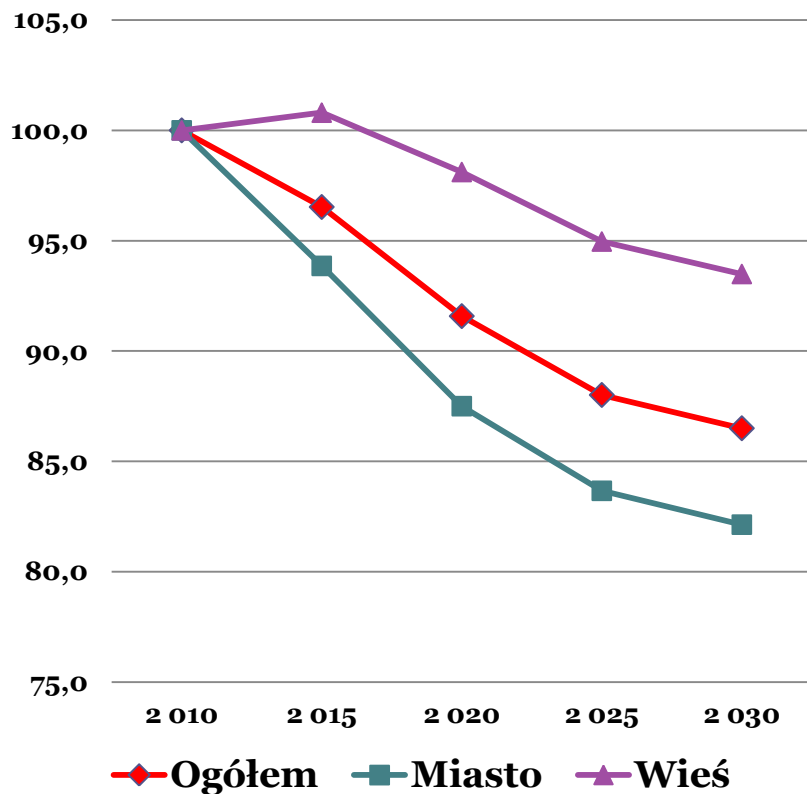

Tomasz Kaczmarek

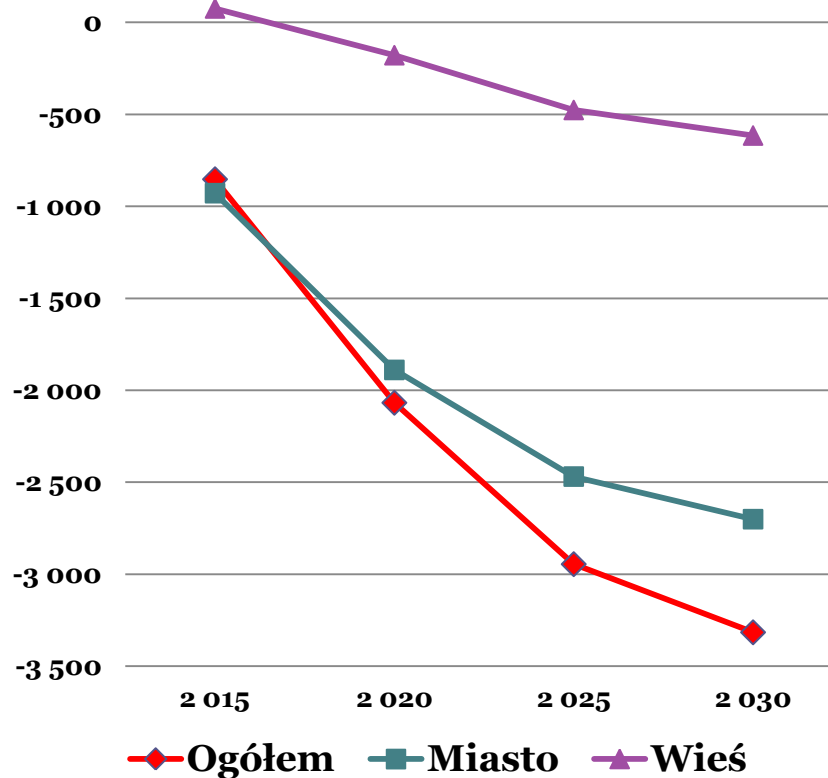
- **Urodzony: 1976 rok**
- **Funkcjonariusz Policji i CBA**
- **Na emeryturze od 2010 roku, od 2011 roku poseł na Sejm**

Do 2020 roku liczba osób w obecnym wieku produkcyjnym (18-59/64 lat) spadnie w Polsce o 2 miliony, a do 2040 r. o 4,5 mln (tj. o 1/5)

Zmiany liczby osób w wieku 18-59/64 (w proc.) 2010=100

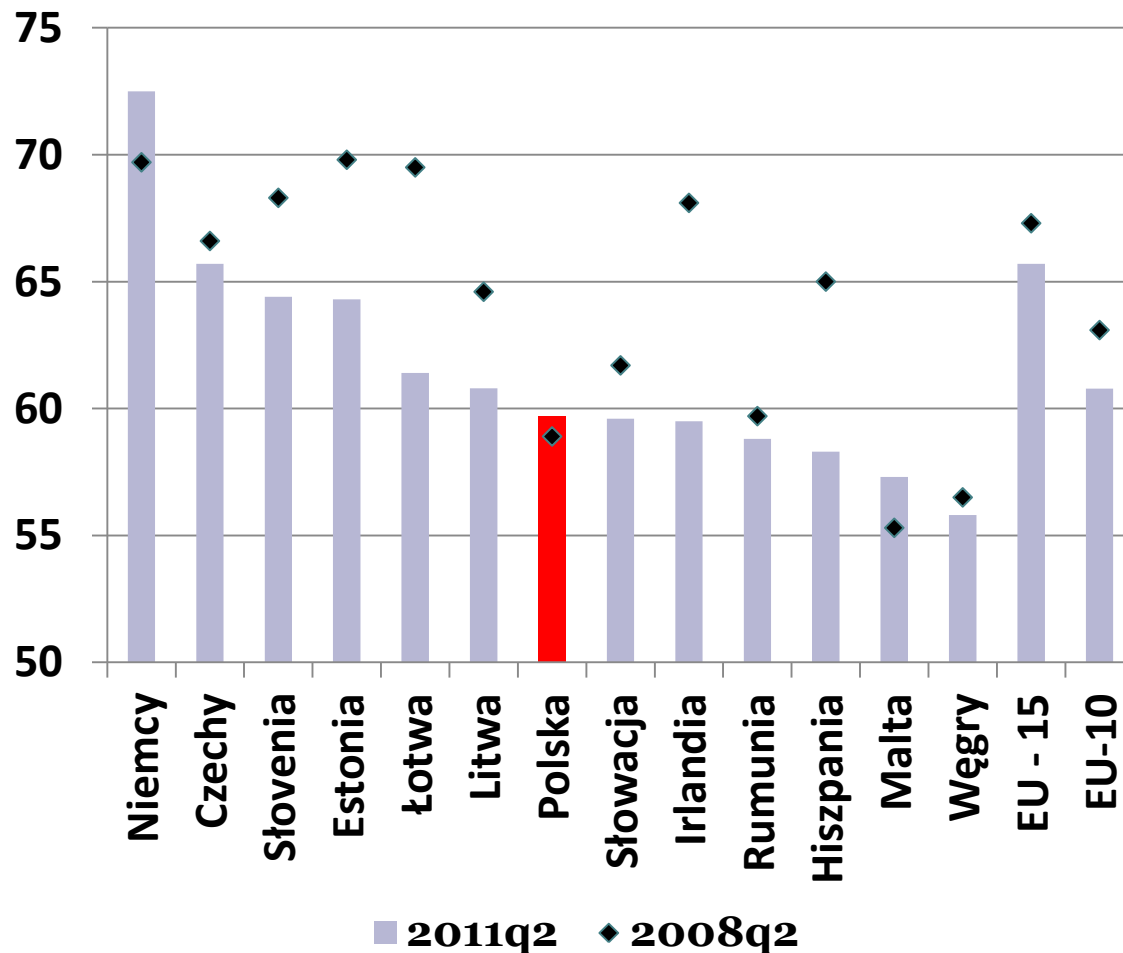
Zmiany liczby osób w wieku 18-59/64 (w tys.) wobec 2010 r.

Pomimo uniknięcia recesji w latach 2008-2009, Polska ma wciąż niską stopę zatrudnienia

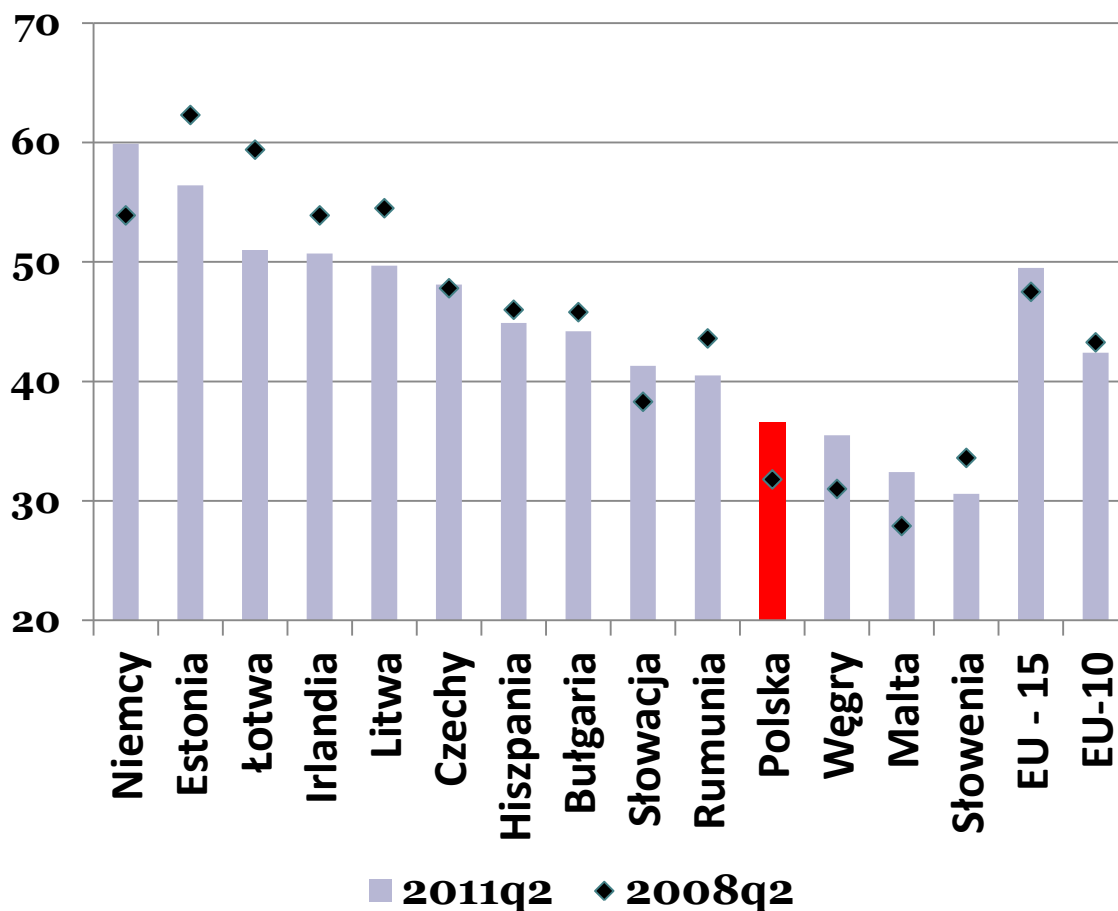
Główne przyczyny to:

- Wysoki klin podatkowy
- Liczne możliwości wczesnego odchodzenia z rynku pracy w przeszłości
- System edukacji niedostosowany do potrzeb pracodawców
- Wysoka prawna ochrona pracowników przed zwolnieniem
- Niski zakres wolności gospodarczej

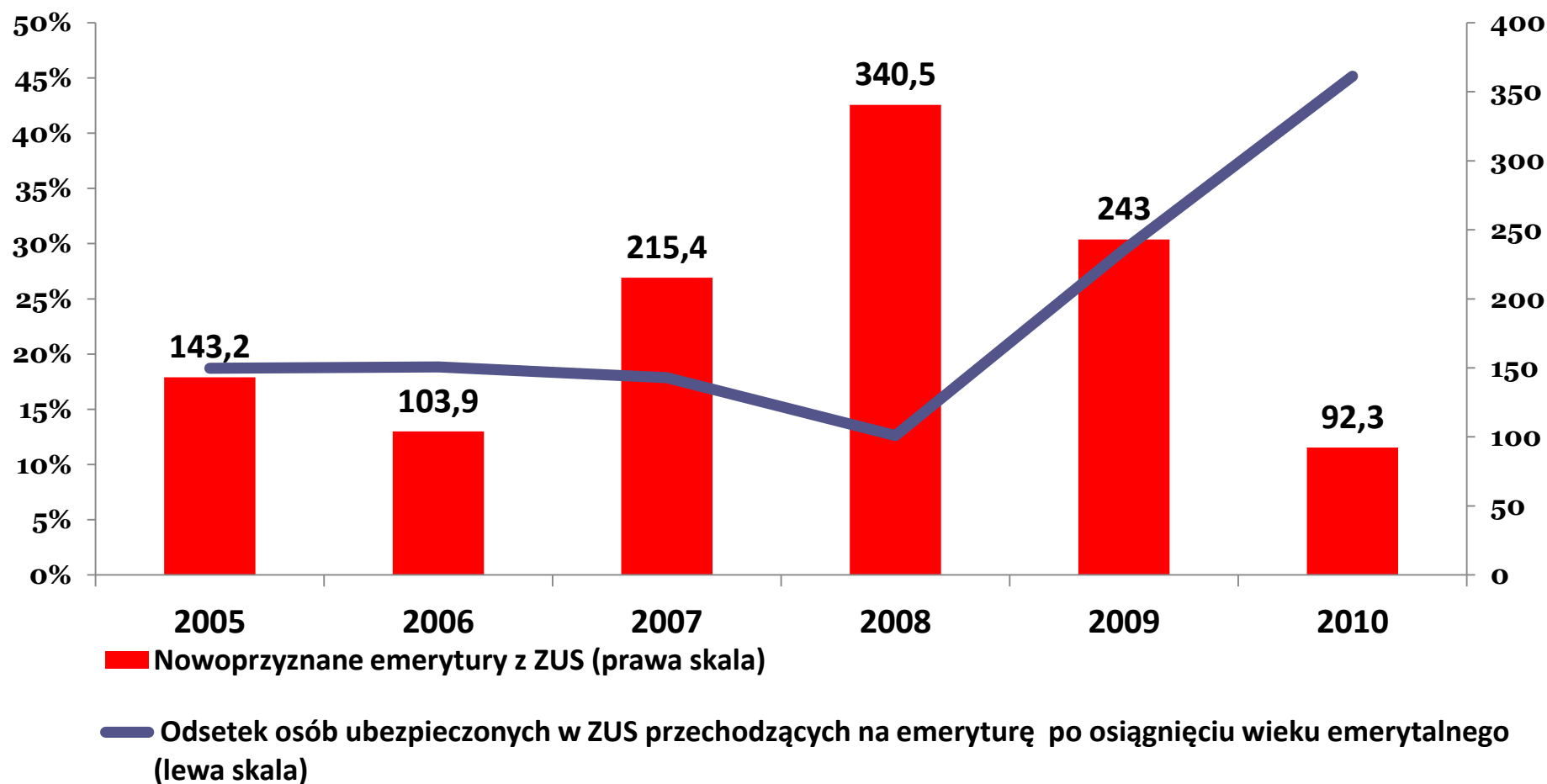

Polska ma szczególnie niską stopę zatrudnienia wśród osób w wieku 55-64 lata

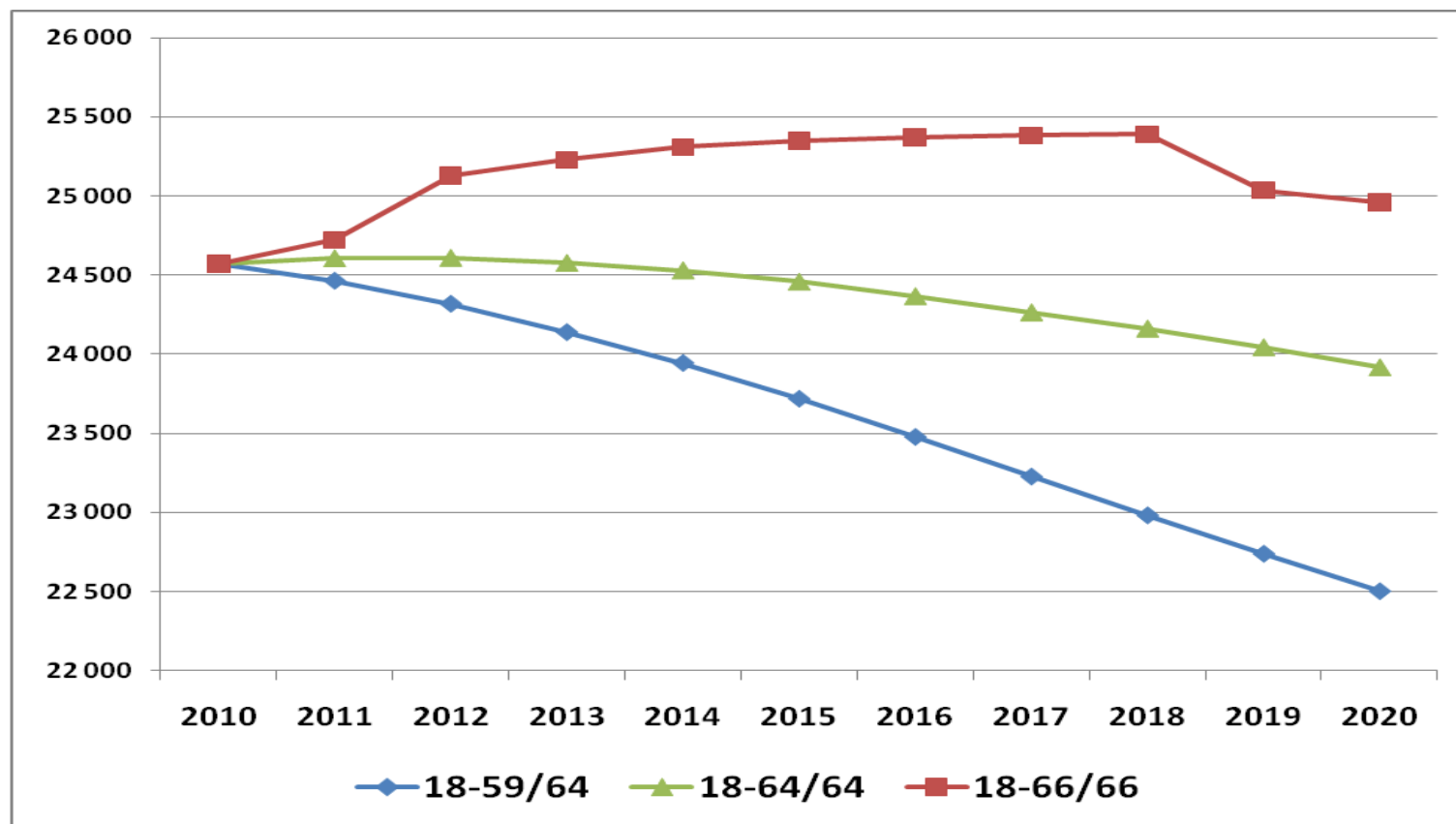
- W latach 2008-2011 Polska odnotowała po Niemczech najwyższy wzrost stopy zatrudnienia osób w wieku 55-64 lata
- To efekt ograniczenia możliwości przechodzenia na wcześniejsze emerytury
- Bez stopniowego podnoszenia wieku emerytalnego nie osiągniemy jednak stopy zatrudnienia obserwowanej w krajach EU-15.

Odsetek osób ubezpieczonych w ZUS przechodzących na emeryturę po osiągnięciu wieku emerytalnego oraz liczba nowoprzyznaczanych emerytur

Do 2020 roku podwyższenie wieku emerytalnego kobiet do 65 lat nie uchroni nas przed spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym

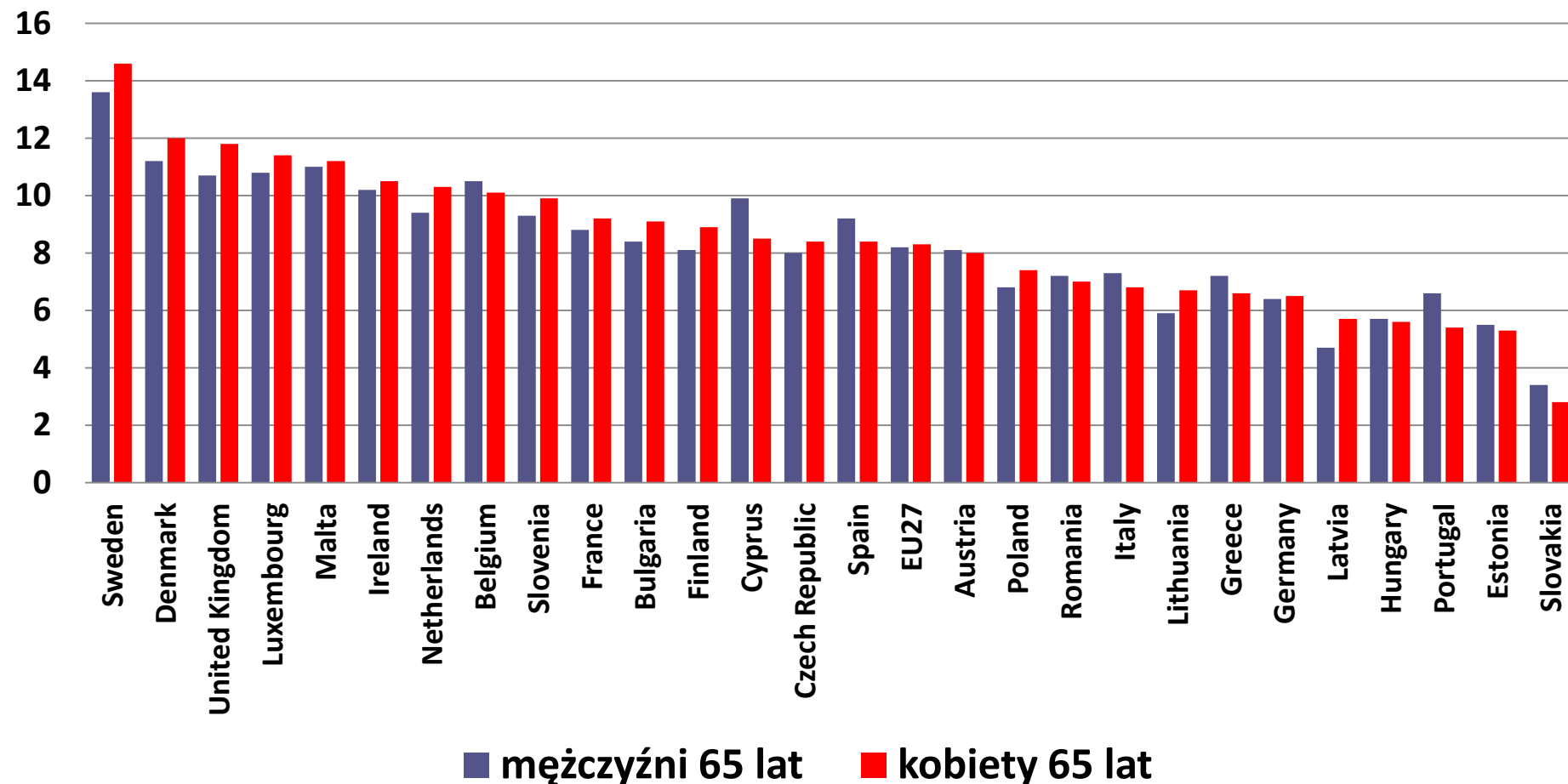

Źródło: opracowanie własne na podstawie Prognozy demograficznej ludności do 2035 roku, GUS.

Dzięki stopniowemu podwyższaniu wieku emerytalnego można istotnie wzmocnić wzrost gospodarczy i poprawić stan finansów publicznych

- Większość krajów Europy Zachodniej już zrównała wiek emerytalny na poziomie 65 lat dla obu płci: Dania, Finlandia, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Szwecja
- Reszta jest w trakcie zrównywania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn na poziomie 65 lat: Austria, Grecja, Malta, Wlk. Brytania.
- W najbliższych latach część krajów (Dania, Niemcy) będzie stopniowo podwyższać wiek emerytalny do 67 lat.
- **W wyniku stopniowego podwyższania wieku emerytalnego do 67 lat dla kobiet i mężczyzn w okresie najbliższej dekady saldo sektora finansów publicznych może poprawić się docelowo o 1,3 proc. PKB**

Osoby w wieku 65 lat mają przed sobą jeszcze ok. 7 lat życia w zdrowiu

Co ogranicza zatrudnienie osób starszych?

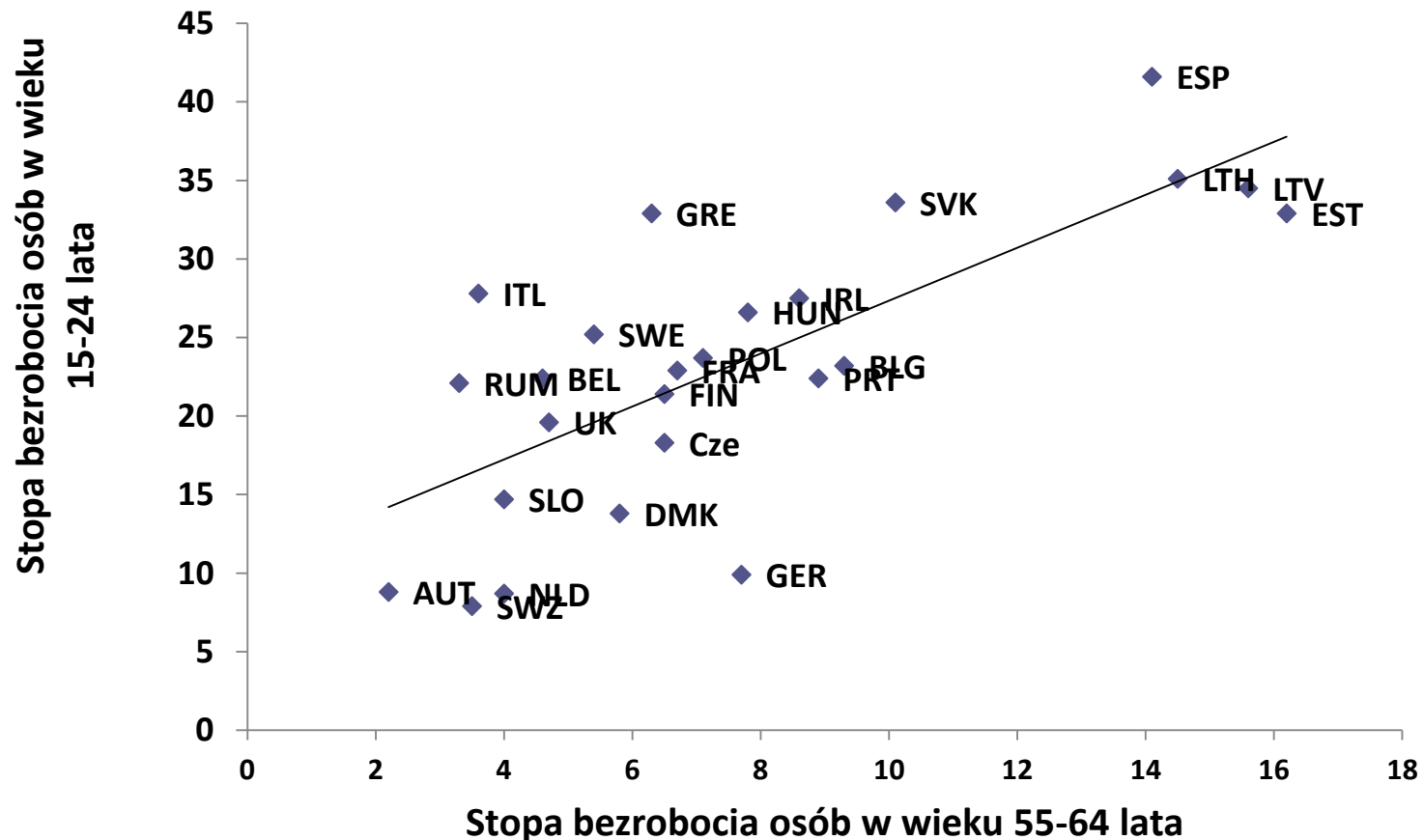
Niski popyt na pracę?
- mało kto chce zatrudniać starszych pracowników?

- Nieodpowiednie kwalifikacje
- Nadmierna prawna ochrona przed zwolnieniem?
- Wysokie koszty pracy

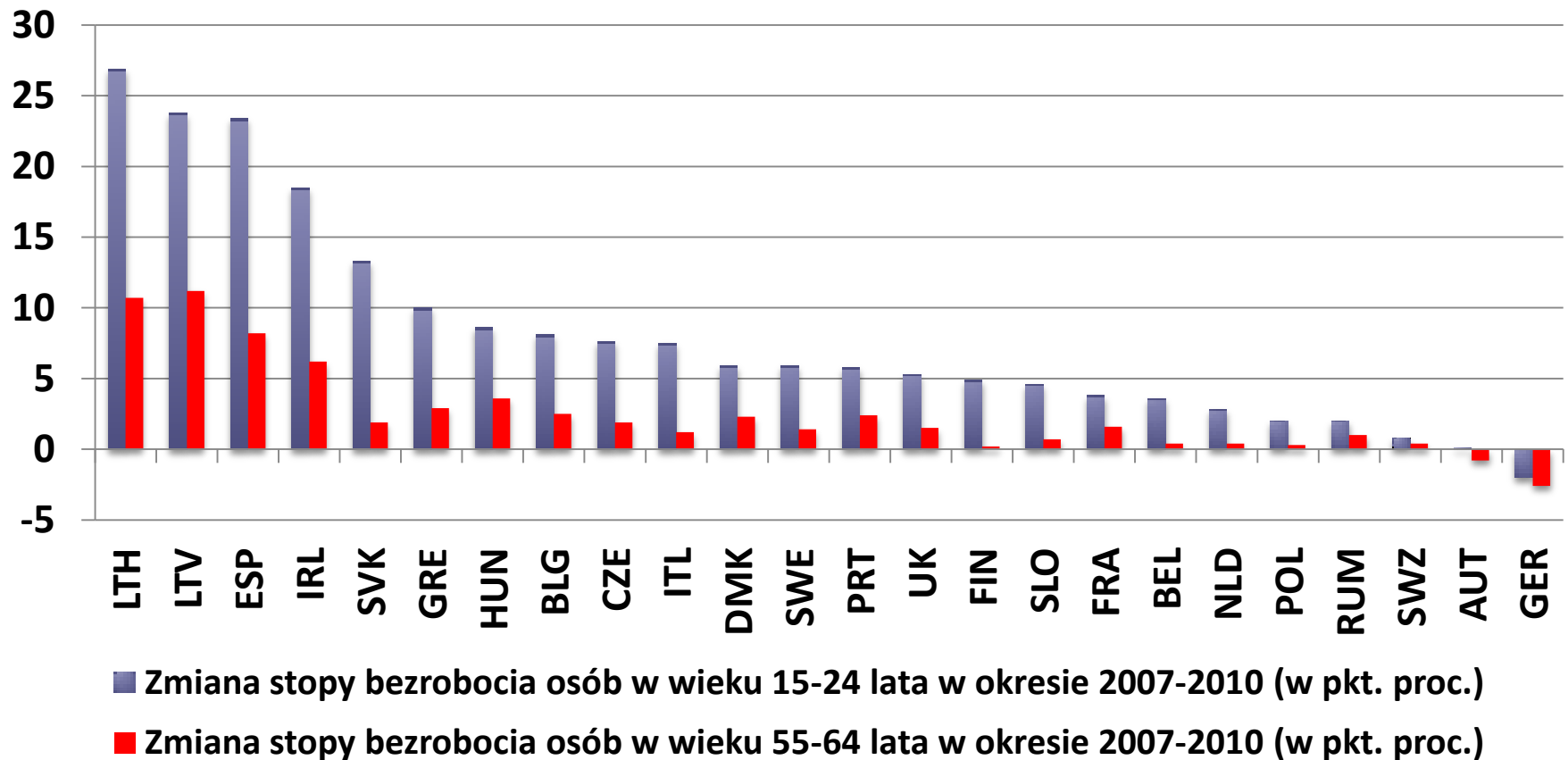
Niska podaż pracy?
- starsi pracownicy nie chcą długo pracować?

- Wczesne emerytury, zasiłki świadczenia przedemerytalne
- Renty z tytułu niezdolności do pracy przyznawane z pominięciem kryteriów medycznych
- Wiek emerytalny

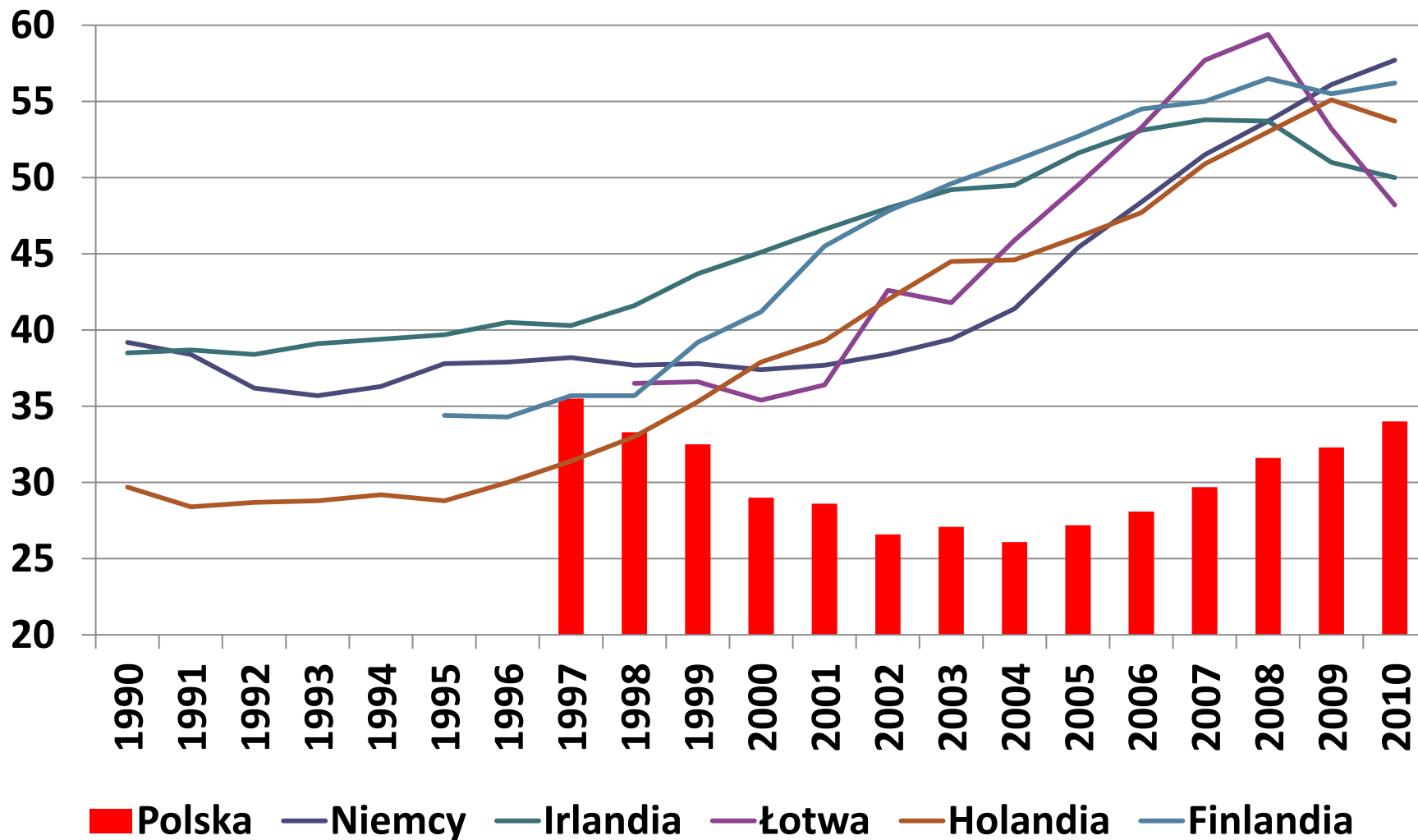
Wysokie bezrobocie to problem młodych pracowników, a nie osób w wieku 55-64

Wysokie bezrobocie to problem młodych pracowników, a nie osób w wieku 55-64

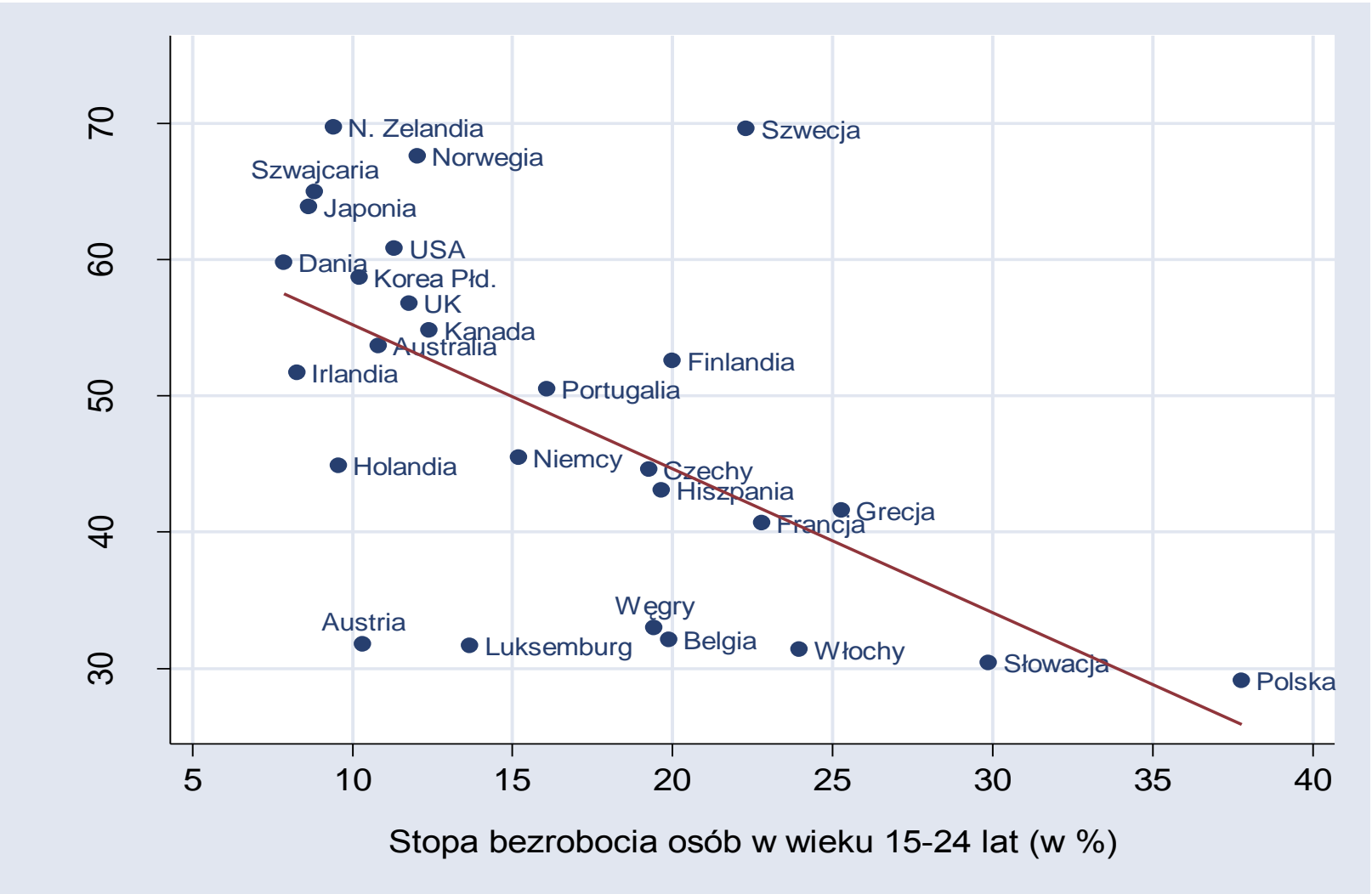
W okresie ostatniej dekady kilka krajów osiągnęło spektakularny sukces w podnoszeniu stopy zatrudnienia osób w wieku przedemerytalnym

Udane reformy zwiększające zatrudnienie osób starszych

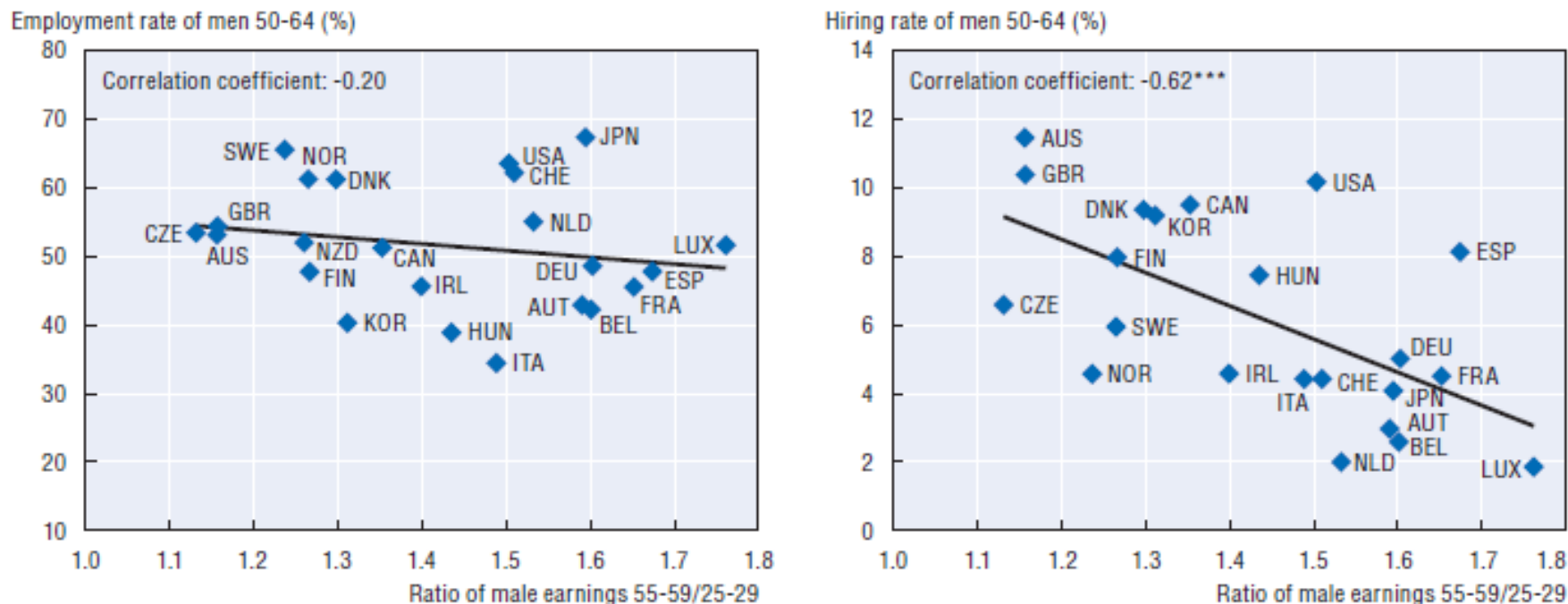
	Holandia	Węgry	Finlandia	Łotwa
Ograniczenie dostępu do rent z tytułu niezdolności do pracy	+	+	+	
Ograniczenie dostępu do wcześniejszych emerytur	+	+	+	
Podnoszenie ustawowego wieku emerytalnego		+	+	+
Ograniczenie dostępu do bezterminowych zasiłków dla bezrobotnych w wieku przedemerytalnym	+		+	
Specjalne ulgi dla pracodawców zatrudniających osoby starsze	+			
Aktuarialne dostosowanie wysokości wcześniejszych emerytur	+	+	+	+
Likwidacja preferencji podatkowych do wczesnej dezaktywacji	+		+	

Przywileje emerytalne skazują młodych ludzi na niskie emerytury w przyszłości, bo utrudniają szybkie znalezienie pracy

Firmy nie chcą zatrudniać starszych pracowników, gdy poziom ich wynagrodzeń przewyższa wydajność pracy

Figure 4.3. Seniority wages and labour-market outcomes for older male workers

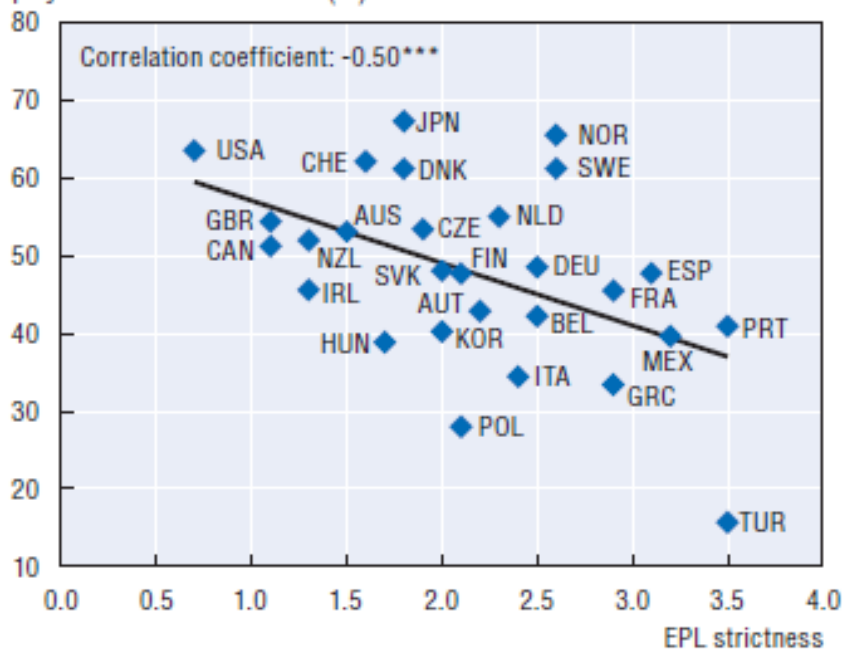
Note: The employment rate is the ratio of employees to the population in 2004. The hiring rate is the number of employees with less than one year of tenure relative to total employees. The data are from 2004, except for Korea (2000). The earnings data cover full-time workers only for various years over the period 1998-2003.

Source: D'Addio et al. (2010) based on OECD Earnings Database for the earnings data and OECD estimates based on the European Union Labour Force Survey and other national labour force surveys for the other indicators.

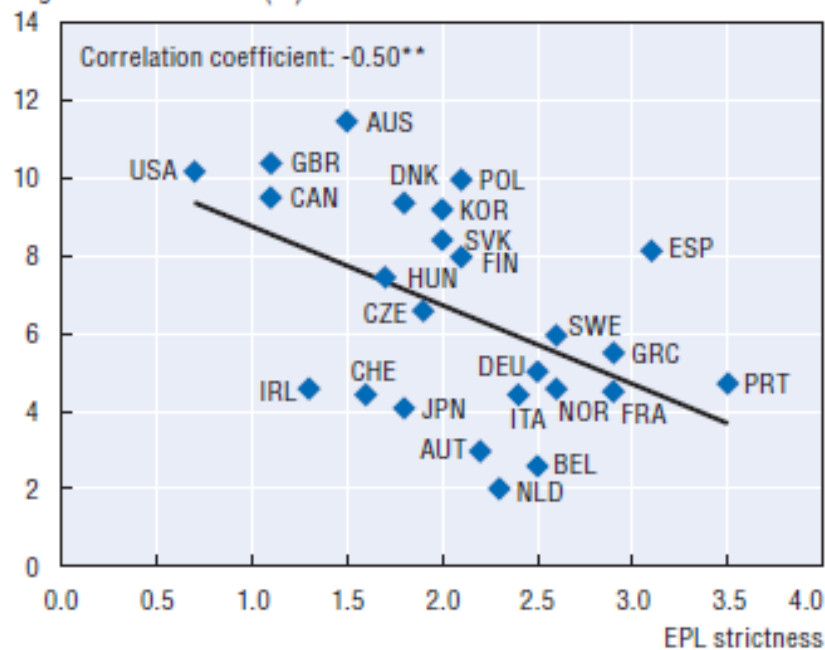
Firmy nie chcą zatrudniać starszych pracowników także wtedy, gdy prawo nadmiernie chroni ich przed zwolnieniem

Figure 4.4. Employment protection and labour-market outcomes for older male workers

Employment rate of men 50-64 (%)

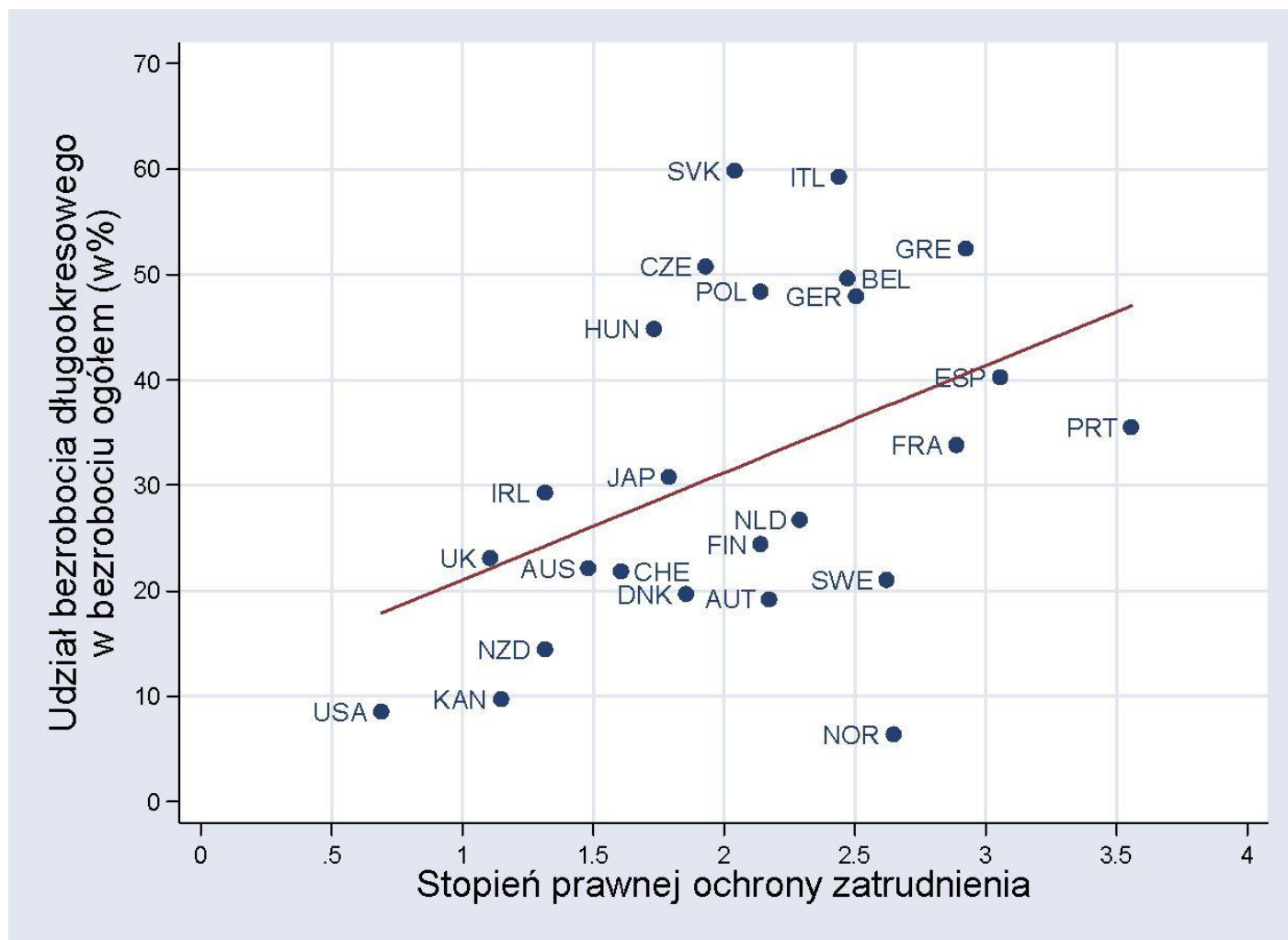
Hiring rate of men 50-64 (%)

Note: The employment rate is the ratio of employees to the population in 2004. The hiring rate is the number of employees with less than one year of tenure relative to total employees. The data are from 2004, except for Korea (2000). The strictness of the employment protection legislation (EPL) is an index covering individual and collective dismissals and temporary employment: see OECD (2004b) for details.

Source: OECD (2004b); OECD calculations based on the European Union Labour Force Survey and other national labour force surveys.

Indeks prawnej ochrony zatrudnienia (EPL) i udział bezrobocia długookresowego w bezrobociu ogółem (w %) w wybranych krajach OECD

Źródło: OECD, dane z 2002 r.

Aby zwiększyć zatrudnienie osób starszych w Polsce, powinniśmy...

- Rozpocząć stopniowe podnoszenie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do 67 lat, a następnie związać wiek emerytalny z oczekiwaną długością życia.
- Zlikwidować prawną ochronę przed zwolnieniem dla osób, które mają nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia ustawowego wieku emerytalnego
- Dostosować system emerytalny do zasad nowego systemu emerytalnego
- Wyeliminować lub znacząco ograniczyć wciąż istniejące przywileje emerytalne (górnicy, sędziowie, prokuratorzy, mundurowi, rolnicy)
- Szkolenia i kampanie promujące wydłużanie aktywności zawodowej bez tych reform będą marnotrawieniem pieniędzy podatników

Dziękuję za uwagę

A decorative graphic consisting of a solid teal horizontal bar that spans the width of the slide. Below this bar, on the right side, there are several horizontal lines of varying lengths and colors, including teal and white, creating a layered, modern look.